

Amikor még fűjt a gyár – 150 éves a Diósgyőri Vasgyár

■ A megnyitón dr. Harcsik Béla, jobbra Pfliegler Péter alpolgármester, dr. Tórh Arnold múzeumigazgató, Drótos László ny. vezérigazgató

■ A látogatók egy csoportja, a bal oldalon Sipos István az EKMITA elnöke, jobb oldalon Kripkó László a EKMITA kuratóriumának tagja

2018. szeptember 21-én a Miskolc-Diósgyőri kétnapos XII. Fazola Fesztivál programsorozat részeként nyílt meg az Amikor még fűjt a gyár című időszakos ipartörténeti kiállítás. A kiállítás megnyitója a Miskolci Akadémiai Bizottság székházában, megrendezett 150 éves a Diósgyőri Vasgyár c. konferenciát követte a Herman Ottó Múzeum Papszer 1. alatti kiállítási épületében. A kiállítást az Északkelet-Magyarország Ipartörténetének Ápolásáért Alapítvány (EKMITA), a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum Kohászati Gyűjteménye (Kohászati Múzeum) és a Herman Ottó Múzeum (HOM) közösen szervezte a diósgyőri kohászok segítségével, az OMBKE Vaskohászati Szakosztály helyi szervezetének közreműködésével. A kiállítás apropója a *Fazola Henrik* által 1770-ben alapított Diósgyőr-Hátori Vasmű átköltöztetésével létrehozott Diósgyőri Vasgyár 150 évvel ezelőtti alapítása volt. A kiállítás tárgyainak túlnyomó része az EKMITA állományából került ki, amit a Kohászati Múzeum és a HOM műtárgyai egészítettek ki.

A kiállítás szervezőinek nem titkolt célja volt, hogy felidézze a város közönsége számára az immár 10 éve megállt diósgyőri acélgyártás fontos nemes pillanatait, megmutassa, mire voltak képesek a diósgyőri kohászok. Fontos küldetés, hogy Miskolc elmúlt 150 évére és a jelenlegi életére is

kiemelkedő hatással lévő gyár emléket ne hagyjuk ködbe vészni, hogy senki ne feledje, mit köszönhet a város és hazánk a valamikori diósgyőri kohászok sok tízezres csapatának.

A szervezők a kiállítás december 21-ig terjedő három hónapos időtartama alatt az előzetesen regisztrált érdeklődők számára szakmai tárlatvezetést biztosítottak, továbbá számos kiegészítő programmal tartották a város lakosainak tudatában a kiállítást.

- Október 25-én a kiállítás előterében Buheraék társbérletben, a Sajómenti vasemberek, avagy a nehézipar hatása a városképre, társadalomra Miskolcon és Rozsnyón címmel nyílt meg időszakos kiállítás az Észak-Keleti Átjáró Egyesület és a HOM közös rendezésében.

- Október 29-én A Fazola család szerepe Miskolc iparának létrejöttében címen tartott előadást a kiállítás melletti Szemere szalonban *Harcsik Béla*, a MMKM Kohászati Múzeum muzeológusa.

- November 3-án gyári szafarit szerveztek, ami a kiállítás szakmai tárlatvezetés melletti megtekintését követően egy busznyai érdeklődő számára nyitott lehetőséget a valamikori Diósgyőri Gépgyár (DIGÉP) telephelyének helyszíni megtekintésére. Olyan területekre jutottak el a résztvevők, amelyek 1990 előtt még a többi dolgozó előtt is elzárta voltak. A helyszíni

tárlatvezetést *Kripkó László* nyugalmazott okl. gépészmérnök tartotta, aki 1981–2000 között a DIGÉP milánói kereskedelmi képviseletét vezette.

- November 6-án a HOM papszeri épületébe szervezett fórumon A diósgyőri kohászok története 1770–1990–2008 című előadást követően a közönségnek lehetősége nyílt feltenni a két gyár múltjával kapcsolatos kérdéseit a valamikori Kohászati és Gépgyár nyugalmazott vezetőinek (*Drótos László, Boros Árpád, Sipos István, dr. Nyitrai Dániel, Kripkó László*).

- 2018. november 28-án zajlott a MTA Miskolci Akadémiai Bizottság székházában az Észak-Keleti Átjáró Kulturális és Tudományos Egyesület, a Herman Ottó Múzeum, az ICOMOS és az MTA MAB Történelemtudományi és Néprajzi Szakbizottsága által szervezett Lakás, Környezet, Munkahely – XX. századi iparvárosok arculata, társadalma és termelése című tudományos konferencia. A konferencián megismerhették a résztvevők, hogy milyen hatással voltak a vállalati dolgozók és családjuk mindennapjaira a gyárak, bányák által épített és működtetett lakások, iskolák, jóléti intézmények.

A kiállítást 471-en tekintették meg, a különböző kapcsolódó rendezvényeken még további mintegy 300 érdeklődő kereste fel.

Harcsik Béla